

Petra Torvi

Opinnäytetyön tiivistelmä

Varhaiskasvatuksen opettajan täydennyskoulutus 60op

Laurea Ammattikorkeakoulu

Kevät 2023

Rikastu kieli, rikastu! Runot ja lorut kielellisen tietoisuuden tukemisessa.

Have a rich language! Poems and rhymes in supporting linguistic awareness.

Tämän opinnäytetyön kehittämistavoitteena oli tarkastella kielellisen tietoisuuden tukemista runojen ja lorujen avulla. Lisäksi tavoitteena oli tutustua kielellisen tietoisuuden eri osa-alueisiin sekä kehittyvän luku- ja kirjoitustaidon tukemiseen varhaiskasvatuksessa. Kehittämistyö tuloksena syntyi lorupussi, joka sisältää loruja, runoja sekä toiminnallisia loruleikkejä eri vuosikymmeniltä. Lorupussi on tarkoitettu työkaluksi omaan työhöni. Sen tarkoitus on rikastaa kieltä, laajentaa sanavarastoa ja muistuttaa perinteistä.

Varhaiskasvatussuunnitelman 2022 mukaan varhaiskasvatuksen tehtävänä on herättää ja lisätä lasten kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä ja vähitellen myös lukemista ja kirjoittamista kohtaan. Kielen tutkiminen ja havainnointi auttaa suuntaamaan lasten huomion sanojen merkityksestä kielen muotoihin ja rakenteisiin, kuten sanoihin, tavuihin ja äänteisiin. Lasta myös rohkaistaan kirjoittamaan ja lukemaan leikillisesti. Lisäksi varhaiskasvatuksen tehtävänä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisen identiteetin kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa tulee myös vahvistaa lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin.

Portfolio muotoinen opinnäytetyö toteutettiin digitaalisesti Bulb-verkkoalustalle. Portfoliossa esitellään teoreettinen viitekehys sekä lorupussi ja lorujen tekijät. Lisäksi portfolio sisältää pohdintaa opinnäytetyön prosessista. Teoreettisessa osuudessa kuvattiin kielellisen tietoisuuden eri osa-alueet sekä varhaisen luku- ja kirjoitustaidon tukemista varhaiskasvatuksessa. Lisäksi mukana on teoriaa runojen ja lorujen käytöstä sekä laajan sanavaraston merkityksestä.




Petra Torvi > Rikastu, kieli rikastu!




Petra Torvi > Rikastu, kieli rikastu






Johdanto

⋮




Kielellinen tietoisuus

⋮




Kehittyvän luku- ja kirjoitustaidon tukemine...

⋮




Muutama sanan sanavarastosta

⋮




Runot ja lorut

⋮




Lorupussi

⋮




Ihmiset lorujen takana

⋮




Prosessin kuvaus

⋮



Loppujen lopuksi

⋮



Lähteet

⋮

Taulukko 1. Kielellisen tietoisuuden osa-alueet.

	Kielellinen tietoisuus	
	Tunnistava taso	Muunteleva taso
Fonologinen tietoisuus	Lapsi tunnistaa äänteitä ja tavuja	Lapsi osaa muunnella sanojen äänteitä ja tavuja
Muoto-opillinen tietoisuus	Lapsi tunnistaa sanojen taivutukseen liittyviä kielipillisiä rakenteita	Lapsi osaa muunnella sanojen taivutuksia
Lauseopillinen tietoisuus	Lapsi tunnistaa lauseiden muodostamiseen liittyviä kielipillisiä rakenteita	Lapsi osaa muunnella kielipillisiä rakenteita
Sanatietoisuus	Lapsi tunnistaa sanoja ja niiden merkityksiä	Lapsi osaa muunnella sanoja ja niiden merkityksiä
Kielenkäyttötietoisuus	Lapsi tunnistaa erilaisia kielenkäyttötilanteita sekä kielenkäyttötapoja	Lapsi osaa tietoisesti muokata omaa kielellistä ilmaisuun ja tulkintaansa

(Niemitalo-Haapola & Ukkola 2020, 163.)